

Lokalizace, rozsah a metodika terénního výzkumu:

Velká část předmětné stavby byla liniového charakteru a nedosahovala geologického podloží, pouze v severní části byly narušeny novověké vrstvy obsahující povětšinou recentní navážky. Plošně byla skryta pouze plocha o rozměru 50 m² sloužící pro retenční nádrž, a to na soukromém pozemku parc. č. 5694/2.

V blízkosti zájmové polohy se protéká říčka Jevišovka, na jejímž levém břehu se lokalita nachází. V rámci této skryté plochy byly na úrovni podloží (178 m n. m.) rozeznány dvě antropogenní struktury. V obou případech byla polovina objektu snižována po 20 cm mocných mechanických vrstvách za účelem získání profilu, respektive za účelem sledování vzájemných stratigrafických vztahů. Po dokumentaci profilu byly objekty stejným způsobem snižovány i v druhé polovině.

Popis antropogenních struktur a jejich obsahu:

Objekt 1 (obr. 14) – na úrovni geologického podloží kruhová struktura o maximálním průměru d. 156 cm × š. 153 cm × hl. 10 cm. V rámci výplně byly rozpoznány čtyři uložení, obsahující jen minimum nepřítliš chronologicky citlivého archeologického materiálu. Jedná se zejména o fragmenty výdutí keramických nádob (inv. č. 648809-1/20 – 11/20), v jednom případě s prstovanou úpravou povrchu (inv. č. 648809-7/20). Dále byl ve výplni objektu objeven osteologický materiál (inv. č. 648809-47/20, -48/20, -52/20), malakofauna (inv. č. 648809-42/20 – 44/20, -51/20) a jeden fragment mazanice (inv. č. 648809-31/20). V nejnižší šterkové uloženině (označené jako ul. 106) spočíval na dně lidský skelet (inv. č. 648809-52/20). Jedinec byl uložen v mírně skrčené poloze na břiše, s rukama zkříženými pod tělem a obličejem směřujícím k zemi. Vzhledem k pozici nelze jednoznačně určit orientaci jedince, zhruba ale odpovídá orientaci JV–SZ. Ve spodních uloženinách, v nichž se nacházel lidský jedinec, byl nalezen fragment mušle s provrtem (inv. č. 648809-51/20, obr. 16: 6) a část kelnatky se zbroušeným ústím (inv. č. 648809-42/20, obr. 16: 7). Z nálezového kontextu se zdá, že jejich umístění nemělo intencionální význam v souvislosti s lidským jedincem.

Objekt 2 (obr. 15) – na úrovni geologického podloží kruhová až mírně oválná sídlištní struktura o rozměrech d. 122 cm × š. 115 cm × hl. 62 cm. V rámci výplně byly totožně rozeznány čtyři uložení obsahující fragmentární keramický materiál. Jedná se o 4 vně vyhnuté okraje (inv. č. 648809-12/20 – 15/20, obr. 16: 10–12), jeden fragment dna (inv. č. 648809-30/20) a 13 fragmentů výdutí větších hrncovitých nádob (inv. č. 648809-16/20–29/20), z nichž 6 nese prstovanou úpravu povrchu (obr. 16: 9, 13, 14). Byly objeveny též dva fragmenty osteologického materiálu (inv. č. 648809-49/20 – 50/20) a jeden fragment mazanice (inv. č. 648809-32/20). Z popelovité uložení (ul. 103) pochází soubor čtyř masivních čepelí s retuší a „srpovým leskem“ (inv. č. 648809-34/20 – 38/20, obr. 16: 1–4), které byly všechny zhotoveny z rohovce typu Krumlovský les, konkrétně variety I. Ve výplni objektu 2 byl taktéž nalezen fragment mušle s provrty a pilkovitou hranou (inv. č. 648809-46/20, obr. 16: 5).

V případě objektu 1 lze konstatovat, že se jedná o sídlištní/zásobní jámu, na jejíž úplné dno byly „uloženy“ ostatky zemřelého/ho. Poloha skeletu „na břiše“ a absence milodarů odkazují na nerituální „uložení“ jedince. Je nutné zdůraznit, že samotná poloha nemusí v důsledku postdepozičních procesů odpovídat poloze v době uložení zemřelého/ho. Objekt 2 zřejmě představuje sídlištní strukturu, možná původně sloupovou jámu, jež byla sekundárně použita jako jáma odpadní. Odkryté struktury jsou pravděpodobně součástí hospodářského areálu únětické kultury, jehož část byla odkryta taktéž jižně od ulice Drnholecká (Čižmář 2006, 141).

Poděkování

Na tomto místě by autoři rádi poděkovali dlouholetým spolupracovníkům detašovaného pracoviště pro dobu římskou a stěhování národů Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., v Dolních Dunajovicích Miloši Bártíkovi a Ludmile Turkové za pohotovou reakci při nálezů archeologických struktur. Za pomoc při exkavaci objektů děkujeme Danu Svobodovi.

Literatura

Čižmář, Z. 2006: Hrušovany nad Jevišovkou (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 47, 141.

Summary

Two features from the Early Bronze Age were discovered during the construction of a drainage channel in Hrušovany nad Jevišovkou, south of Drnholecká Street. The most significant find was a human skeleton at the bottom of the pit (feature No. 1; Fig. 14) and four sickle blades in another pit (feature No. 2; Fig. 15).

David Cibulka, Balázs Komoróczy

Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž)

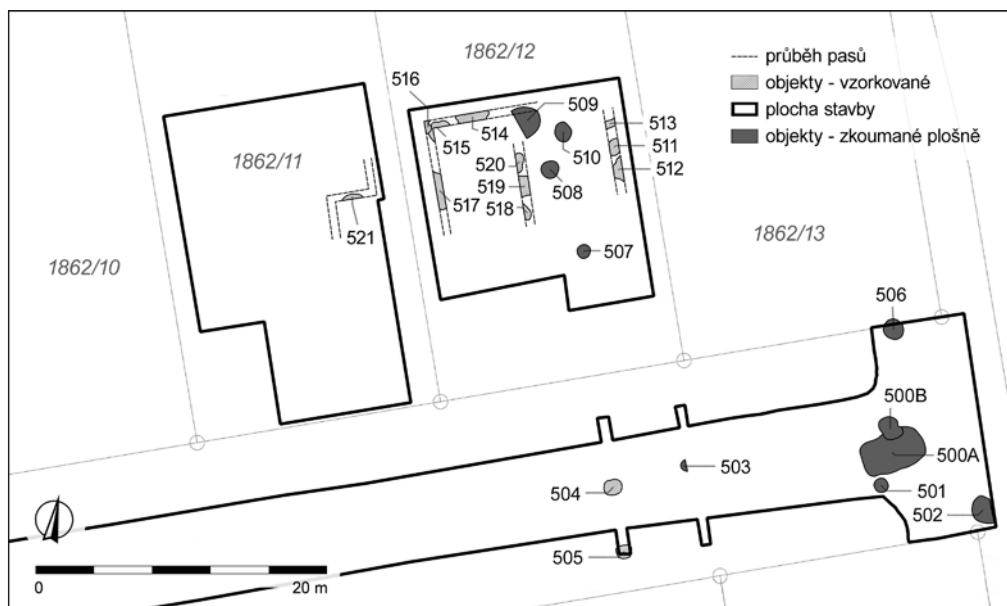
„Za Školou“, parc. č. 1862/9, 1862/12, 1862/11.

Věteřovská skupina. Sídlíšťe. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

Uložení nálezů: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.28848N, 17.48751E

Záchraný archeologický výzkum probíhal v známé lokalitě „Za Školou“ (Čižmář 2011, 162; Šebela 2016, 46) v jižní části intravilánu obce Záhlinice a byl vyvolán přípravou území pro založení novostaveb rodinných domů (obr. 17). Byla při něm potvrzena existence pravěkých a protohistorických sídlištních struktur (viz oddíly Neolit a Doba želená). V západní a severní části lokality nebylo dosaženo geologického podloží, v minulosti se jednalo o nivní prostor. Východní část lokality, kde se nachází terénní vlna, pokračující dále na severovýchod pak poskytla celkem osm zahloubených archeologických objektů (K500A–K506). Ve většině případů šlo o zásobní jámy vakovitého nebo kotlovitého profilu s podhloubenými stěnami, které poskytly početné kolekce dobře datovatelné keramiky (včetně rekonstruovatelných tvarů), která je řadí na závěr starší doby bronzové a kulturně náleží věteřovské skupině. Čtyři z těchto zásobních jam se podařilo prozkoumat v jihovýchodní části plochy, další pak byly dokumentovány v liniových výkopech pro plynovodní přípojky dále na západ, v místech, kde nebylo při skrývce dosaženo podloží. Na parc. č. 1862/12 bylo prozkoumáno celkem 14 objektů. Čtyři z objektů (K507–K510) byly zkoumány plošně, zbytek objektů (K511–K520) byl dokumentován a vzorkován v základových pasech. Ve všech případech plošně zkoumaných objektů se jednalo o jámy kruhového půdorysu různých rozměrů a hloubky s převážně do stran a ke dnu ubíhajícími stěnami, a je možné je interpretovat jako klasické zásobní jámy. Plošně zkoumané objekty byly dislokovány ve východní části parcely, kde bylo po skrývce dosaženo rozhraní mezi nadložními vrstvami ornice a podloží, tvořeným v těchto místech smíšenými hlinito-písčitémi sedimenty, pod kterými nastupovaly vrstvy šterků (na dnech zkoumaných objektů a později v řezech základových pasů). Objekty zachycené v základových pasech se nacházely v severní polovině plochy budoucího RD. Většinu objektů je možné spojit s osídlením reprezentovaným věteřovskou skupinou závěru starší doby bronzové. Ve výplni jednoho

Obr. 17. Hulín-Záhlinice. Celkový plán s dislokací objektů prozkoumaných v roce 2020. Autor M. Popelka.

Fig. 17. Hulín-Záhlinice. Overall plan with features excavated in 2020. Author M. Popelka.

z věteřovských objektů se vyskytl také ojedinělý větší fragment drobné amforky s kónickým hrdlem a výrazně zploštělou výdutí nesoucí dvojici ostrých (původně inkrustovaných) vlnic, který v místním prostředí působí výrazně cizorodě, a jeho původ je třeba hledat pravděpodobně v Karpatské kotlině (obr. 18).

Literatura

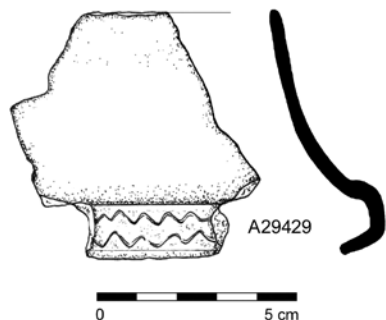
Čižmář, I. 2011: Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 52(1), 162.

Šebela, L. 2016: Pravěké a časně historické nálezy z katastrálních území Záhlinice a Chrástán. In: Z. Fišer (ed.): *Záhlinice a František Skopalík. Příběh malé vesnice a velké osobnosti (s exkurzou k dějinám obce Chrástany)*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně pro město Hulín, 27–60.

Summary

Part of a prehistoric and protohistoric settlement was examined in “Za Školou” field at the Hulín site (Záhlinice cadastral area, Kroměříž District). A total of 22 features dated to the Early Bronze Age – Věteřov group were identified.

Miroslav Popelka, Adam Fojtík

Obr. 18. Hulín-Záhlinice. Atypická keramika z výplně věteřovského objektu. Kresba R. Přehnalová.

Fig. 18. Hulín-Záhlinice. Atypical pottery from a backfill of the Věteřov feature. Drawing by R. Přehnalová.

Hustopeče (k. ú. Hustopeče u Brna, okr. Břeclav) „Svobodná Pole“.

Únětická kultura. Sídliště, pohřebiště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S–JTSK – mezi body -594018, 1188417; -594092, -1188638; -594212, -1188599; -594143, -1188385

Prostor výzkumu se nachází cca 3,5 km jižně od města Hustopeče v trati „Svobodná Pole“ (k. ú. Hustopeče u Brna). Lokalita je situována na pravobřežní svah nad korytem říčky Štinkovky. Velice mírný svah stoupá západním, a především severním směrem až ke Křížovému vrchu nad městem. Vlastní skrývka se nacházela v nadmořské výšce okolo 170 m. Podloží je zde tvořeno nepevnými kvarténními sedimenty (písek, místy štěrky), směrem k říčce tvoří geologické podloží nivní jílovitý sediment. Výzkum byl vyvolán přeložkou železnice mezi Šakvicemi a městem Hustopeče, která v délce 570 m a šířce 20 m narušila původní terén (oranou plochu). Probíhal v listopadu 2019, kdy byly dokumentovány profily vodovodní šachty, a následně v březnu a dubnu 2020 při skrývce nadloží. Podařilo se identifikovat 135 objektů velmi nerovnoměrně rozprostřených po ploše skrývky (obr. 19).

Nejstarší struktury lze zařadit do období přelomu eneolitu a doby bronzové a následně do období únětické kultury. Zachyceny byly kontexty jak sídlištní, tak i funerální. Sídlištní objekty představovaly svým charakterem i inventářem typické spektrum pro toto období. Rozsáhlou exploatační jámu (nepravidelná, o maximálních délkách stran 13 m a hloubce maximálně 1 m) a několik dalších jasněji nespecifikovatelných sídlištních objektů lze přiřadit kultuře se zvoncovitými poháry.

Z období únětické kultury byly zkoumány cca dvě desítky zásobních a výrobních jam a také několik desítek kúlových jamek. Ze značného rozptýlu nálezů lze uvažovat nad opakovaným využíváním příhodného místa nad lokální vodotečí. Objekty tohoto období se nacházely především ve středu plochy a následně také ve východní části na nízké terase nad potokem.

Do tohoto období je možné zařadit také pohřebiště; v ploše bylo identifikováno 14 hrobových jam obsahujících stejný počet